

NOTAT

20. oktober 2009
J.nr. 1110/8609-0002
Ref. hre/kle
Energiindvinding

Energistyrelsens tilladelse til det russisk-tyske naturgasrørledningsprojekt i Østersøen – Nord Stream

Energistyrelsen har den 20. oktober 2009 givet Nord Stream AG tilladelse efter kontinentalsokkeloven til delstrækning på dansk havområde af Nord Stream naturgasrørledningerne i Østersøen. Energistyrelsen har offentliggjort tilladelsen ved annoncering i dagspressen og på Energistyrelsens hjemmeside.

Det Energipolitiske Udvalg og Miljø- og Planlægningsudvalget er tidligere blevet orienteret om rørledningsprojektet med notat af 8. november 2006 og notat af 5. marts 2009.

Energistyrelsen modtog en ansøgning den 4. marts 2009 om tilladelse til den del af de to parallelle rørledninger, som forudses at skulle ligge på dansk havområde i Østersøen øst og syd om Bornholm. Vedlagt ansøgningen var en miljøvurdering af projektet (VVM) som en del af ansøgningsmaterialet. Miljøvurderingen blev sendt i offentlig høring fra den 9. marts 2009 til den 8. maj 2009. De øvrige østersølande blev ligeledes hørt. De blev bedt om at tage stilling til, om de var af den opfattelse, at den danske del af rørledningen kunne påvirke miljøet i deres respektive områder.

Alle indkomne svar er behandlet af Energistyrelsen og de øvrige danske myndigheder, som er involverede i denne tilladelse.

I Danmark gives tilladelse til transitrørledninger på havet af Energistyrelsen i samarbejde med en række andre myndigheder i medfør af kontinentalsokkeloven.

Selskabet har sideløbende ansøgninger under behandling hos myndighederne i Rusland, Finland, Sverige og Tyskland.

Rørledningsprojektet

Det drejer sig om to parallelle 1220 km lange naturgasrørledninger, med en diameter på 1153 mm, som skal udgå fra Vyborg i Rusland og forløbe hen over russisk, finsk, svensk, dansk og tysk havområde. Rørledningerne skal gå i land i nærheden af Greifswald på den tyske kyst. Rørledningerne skal, ifølge selskabet, kunne transportere 55 mia. m³ naturgas om året fra Rusland til det europæiske marked, hvilket svarer til 11 % af EU's forventede årlige forbrug i 2011.

Selskabet påregner at skulle begynde nedlægning af rørledningerne i 2010. Når den første af de to parallelle rørledninger ifølge planerne er færdig i efteråret 2011, begynder leveringen af naturgas. Hele projektet skal være afsluttet i 2012.

Naturgasrørledningen er anslået til at skulle koste 7,5 mia. Euro.

Selskabet Nord Stream AG, med hjemsted i Zug i Schweiz, er ejer af projektet. Det russiske naturgasselskab Gazprom ejer 51 %, de to tyske selskaber BASF og E.ON ejer hver 20% mens det hollandske Gas Unie ejer 9%. DONG Energy har købt gas i Rusland til levering gennem rørledningen.

Den danske del af rørledningsprojektet

Selskabet har udført en række undersøgelser i Østersøen. Flere rutealternativer har været undersøgt i det danske havområde. Det første alternativ måtte opgives, da det ville befinde sig i et område, som både Polen og Danmark gør krav på. Udenrigsministeriet drøftede problemstillingen med Polen, men der blev ikke fundet en løsning.

Derefter blev det undersøgt, om rørledningerne kunne nedlægges nord og vest om Bornholm. Denne løsning var både de svenske og danske søfartsmyndigheder betænkelige ved på grund af den stærke skibstrafik i området mellem Sverige og Bornholm.

De danske myndigheder er af den opfattelse, at en rute øst og syd om Bornholm, vest for det mellem Polen og Danmark omstridte område vil være at foretrække. Selskabet har ansøgt om tilladelse til at nedlægge de to parallelle rørledninger i dette område. Der er søgt om en strækning på omkring 137 km for hver af rørledningerne i dansk område.

I området har to forhold været af særlig betydning:

1. Dumpet kemisk og konventionel ammunition.

Øst for Bornholm findes der konventionel og kemisk ammunition, som blev dumpet efter de to verdenskrige. Det hænder, at især fiskerne får denne ammunition i deres redskaber. Denne opfiskede kemiske ammunition nedsænkes ofte i havet igen, og det skal ske i dertil udpegede områder, som er markerede på søkort.

Nord Stream selskabet har ønsket at undgå kontakt med ammunitionen. Selskabet har foretaget undersøgelser af, om nedlægning af rørledningen i området ville kunne medføre forøget forurening af Østersøen fra den kemiske ammunition eller om ammunitionen er en risiko i øvrigt. Selskabet har undersøgt den 137 km lange rute for rørledningerne på dansk område for både kemisk og konventionel ammunition. Man har taget ca. 100 prøver, som er undersøgt både af DMU i Danmark og af Verifin, som er et institut under Universitetet i Helsinki og certificeret under Konventionen om Kemiske Krigsgasser. Resultaterne viste, at der kun er ringe koncentrationer af kemikalier i havbunden, og at disse ikke kunne findes i de fleste af prøverne. Konklusionen er, at nedlægning af rørledningen på dette sted ikke vil medføre målbar påvirkning på miljøet fra den dumpede kemiske ammunition.

2 Fiskeriet

Et andet spørgsmål, som har været genstand for drøftelser med Nord Stream selskabet er muligheden for at fiske hen over rørledningen. Det har vist sig, at selv om rørledningen ikke ta-

ger skade af, at et trawl trækkes hen over den, så har de bornholmske fiskeres kuttere ikke maskinkraft nok til at trække redskaberne hen over ledningen. De danske myndigheder har forlangt og selskabet har givet tilsagn om, at der skal findes en løsning, som tilfredsstillende fiskerne. Dette er sket ved indgåelse af en aftale mellem fiskerne og selskabet, som bl.a. indebærer at de berørte fiskere vil få økonomisk støtte fra selskabet til investering i nyt fiskeudstyr, der muliggør at hæve fiskeudstyret over rørledningerne og samtidigt reducerer brændstofforbruget på fiskerfartøjerne.

EU opmærksomhed omkring projektet

EU har vedtaget strategier for at sikre naturgasforsyningen af EU-landene. Der er faldende produktion i EU, medens forbruget er stigende. Derfor er der vedtaget såkaldte prioriterede ledningsprojekter, de såkaldte Trans European Networks. Et af disse projekter er en korridor fra Rusland til Storbritannien, via det kontinentale Nordeuropa til import af naturgas fra Rusland, den såkaldte NG1 akse. Nord Stream skal realisere dette formål.

./. Der vedlægges

1. Kort over linjeføringen af Nord Stream rørledningen i Østersøen